

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quām extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Romæ, MDCCXVIII**

Casus XII. Argumentum. Translata Ecclesia Patronali cum universitate
bonorum ad Monasterium, deputatio Collectorum, & Perquisitorum
eleemosynarum in dicta Ecclesia, nec non earum administratio an ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](#)

Monachorum Congregationis Oliveranæ adeoque exemptis, quod nihil commune habet cum casu nostro, in quo Ecclesia hæc Patronalis vigore ejus translationis, cum universitate bonorum ad Monasterium non fuit ipsi pleno jure unita.

ARGUMENTUM.

Translatæ Ecclesia Patronali cum universitate bonorum ad Monasterium Deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum in dicta Ecclesia, nec non earum administratio spectet ad Episcopum, vel potius ad Abbatem? Et an Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis possit exigere redditionem rationis bonorum ejusdem Ecclesiae, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectantium, revidendo ibi libros administrationis privativè ad Abbatem?

SUMMARIUM.

- 1 Usus Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum an sit per Concilium Tridentinum abolidus? & n. 13.
- 2 Oblationes, & eleemosynæ, que fiunt Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini existenti intra limites Parochiæ, ac earum administratio, & deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectant ad Parochum? & num. 7. Intellige ut ibi, & num. 8.
- 3 Oblationes, & eleemosynæ factæ S. Imagini depictæ in pariete non spectant ad Laicum Patronum parietis.
- 4 Concordia inita inter Laicum Patronum parietis ubi depicta est S. Imago, & Parochum, qua concedatur eidem Laico administratio eleemosynarum, & oblationum jure proprio non est confirmanda.
- 5 Ecclesia Patronalis translata titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa ad exemptos, an sit exempta? & num. 14.
- 6 Oblationes, & eleemosynæ factæ Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini pleno jure unitæ Monasterio exempto, necnon barum administratio, ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectant ad Abbatem, seu ad Monasterium, non verò ad Episcopum, & num. 9.
- 10 Oblationes, & eleemosynæ factæ Ecclesiæ, Cappellæ Patronali, aut S. Imagini exi-

stenti extra omnem Parochiam non unitæ pleno jure Monasterio, sed solum ad ipsum translate cum universitate bonorum, necnon illarum administratio, ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum spectat ad Episcopum, & non ad Abbatem, & num. 11.

12 Sicuti ad ipsum Episcopum spectat in dicta Ecclesia exigere redditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum, revidendo ibi libros administrationis.

15 In Ecclesiis pleno jure unitis Monasterio Abbas habet jus exercendi omnia ea, quæ respiciunt spiritualia, vel temporalia.

CASUS XII.

Exstat in Ecclesia Patronali A. ubi Patronus eligit Sacerdotem pro celebrazione Missæ quolibet die festo insignis, ac frequentibus miraculis. Illustris Imago Beatissimæ Virginis, ad quam fideles quotidie confluunt cum eleemosynis, & oblationibus; Episcopus autem loci, ubi sita reperitur dicta Ecclesia, solet quolibet anno deputare Collectorum, & Perquisidores earumdem eleemosynarum, eas administrare, & exigere redditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectantium ab hujus Cappellano amovibili, revidendo ibi libros administrationis. Translata nuper eadem Ecclesia Patronali unâ cum universitate bonorum, cui erat annexa ad Monasterium B. & volente Episcopo continuare in deputatione Collectorum, & Perquisitorum dictarum eleemosynarum, in exactione redditionis rationis, ac in revisione librorum administrationis, ei se opposuit Abbas præfati Monasterii B. prætendens sibi competere hæc omnia post translationem dictæ Ecclesiæ annexæ universitati bonorum per Monasterium empræ, vel ei donatae peragere. Quæro in hoc casu An, & ad quem spectat exercitium horum omnium actuum in dicta Ecclesia ad Abbatem nè, vel potius ad Episcopum?

Et videtur dicendum non spectare neque ad Episcopum, neque ad Abbatem; Usus namque Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum fuit penitus abolidus per Concilium Tridentinum cap. 9. sess. 21. ibi -- Cum multa à diversis antea Conciliis &c. adversus præ-

vos

vos eleemosynarum Quæstorum abusus remedia tunc adhibita posterioribus temporibus redditia fuerint inutilia, statuit, ut post hoc in quibuscumque Christianæ Religionis locis eorum nomen, atque usus penitus aboleatur &c. non obstantibus privilegiis Ecclesiis, Monasteriis &c. concessis, aut consuetudinibus etiam immemorabilibus.

Sed quatenus admittatur non abolidus, nec ablatus à Coniclio Tridentino hujusmodi usus, adhuc videtur dicendum deputationem Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum, & harum administrationem in hac Ecclesia Patronali translata unà cum universitate honorum ad Monasterium B. nullatenus spectare ad Episcopum, sed pertinere ad Parochum intrà cuius limites sita est dicta Ecclesia Patronalis. Parochus enim habet intentionem in jure fundatam super omnibus obventionibus, & redditibus spiritualibus intrà limites propriae Parochiæ, itaut nisi obstet contraria mens offerentium, oblationes, & eleemosynæ, quæ à piis fidelibus offeruntur alicui Ecclesiæ, Cappellæ; vel S. Imagini etiam depictæ in pariete de dominio alicujus Laici existenti intrà eosdem limites, ac earum administratio non spectant ad Episcopum, sed ad ipsum Parochum, qui poterit deputare etiam laicos in Collectorum, ut isti nomine suo oblationes, & eleemosynas percipient, & custodiant, juxta magis communem, & approbatam Doctorum sententiam, quam sequuntur. Abbas in cap. Pastoralis de his quæ sunt à Prælat. num. 2. ibique Fagnan. num. 16. & seqq. & signanter num. 20. & 30. Decian. conf. 16. lib. 2. Torr. de past. futur. success. lib. 3. cap. 1. num. 241. & seqq. & latè R.P.D. meus Petra ad Constat. Apostolic. I. Anastasi IV. sect. 2. tom. 2. n. 34. & 44. cum seqq.

3 Nec Laicus Patronus parietis ubi dipi-

cta est S. Imago, ratione dominii ejusdem patietis prætendere valet oblationes, & eleemosynas, quæ ipsi S. Imagini offeruntur, & eas dispensare ad libitum suum quia cùm oblationes sint res spirituales, & Deo dicatae, ad Clericos pertinent, non verò ad Laicos, qui sunt illarum incapaces jure proprio, quidquid sit uti deputati à Persona Ecclesiastica, ad Text. in cap. Sacrosancta de elect., & cap. Causam de præscript., & docet D. Thomas 2.2. quæst. 86. art. 2. ibi -- Oblationes, quæ à Populo Deo exhibentur ad Sacerdotes pertinent non solum, ut eas in suos usus convertant, verùm etiam, ut fideliter eas dispensent -- Fagnan. in dicto cap. Pastoralis num. 20., & 23. de his, quæ sunt à Prælat. Lotter. de re benefic. lib. 1. quæst. 30. nu. 30. Marescott. var. resol. lib. 2. cap. 42. num. 5. R.P.D. meus Petra in comment. ad confit. Apostolic. I. Anastasi IV. sect. 2. tom. 2. n. 34. & 44. cum seqq.

4 Et si idem Laicus Patronus præfati parietis ubi veneratur S. Imago persistat in prætentione recipiendi, & administrandi dictas oblationes, & eleemosynas, adeout super hoc lis ab eo mota fuerit Parochus, iste ob liberandum se à molestiis litium, & expensarum non potest devenire cum illo ad concordiam, & transactiōnem, in qua ei concedatur jure proprio administratio eamdem oblationum, & eleemosynarum, nec concordia hæc esset confirmandā, ut censuit S. Congregatio Concilii in Carpenteracten. Oblationum, & Praeminentiarum 6. Junii 1716. ubi cùm aucto Divino cultu S. Imaginis lapideæ B. Mariae Virginis existentis in quadam Cappella Oppidi Massani, & excrescentibus piorum oblationibus orta esset controversia inter Parochum, intrà cuius Parochiæ limites sita est Cappella, & Consules dicti Oppidi super retentione clavis, & Custodia Cappellæ, & oblationum administratiōne, deuentum fuit inter partes litigantes ad concordiam, qua conventum fuit. Primo, quod Communitas duos eligeret Cappellæ Piores, seu Administratores ab Episcopo prima vice confirmandos, in sequentibus autem electionibus pro confirmatis haberí voluerunt. Secundo, quod Piores claves Cappellæ asservarent, omnesque fidelium oblationes recipierent, & codicem accepti, & expensi reti-

retinerent, ut quolibet semestri, vel anno rationem administrationis Parocho pro tempore tamquam ab Episcopo Deputato redderent. Tertiò, quod Parocho tertiam partem eleemosynarum, & Missarum distribuerent, vt per se, vel per alium illas celebraret. Supplicantibus autem partibus pro confirmatione hujusmodi concordiae, & proposita instantia per Summarium rescriptum fuit -- Quoad approbationem Concordiae lectum, & ponatur in folio -- Posita vero hac Causa in folio cum dubio -- An sit recedendum à decis̄ sub die 6. Junii 1716. -- responsum fuit 15. Maii 1717. -- In decis̄ --

5 Vel saltē videtur dicendum spectare ad Abbatem Monasterii B. Ecclesiae namque hæc Patronalis translata una cum universitate bonorum titulo hujus exemptionis, vel donationis ad dictum Monasterium, & ab eo dependens videtur exempta sicuti est exemplum ipsum Monasterium. Pignattell. consult. 39. num. 5. tom. 10. Rot. decis. 723. nu. 1. & seqq. coram Cerro. Adeout oblationes, & eleemosynæ factæ eidem Ecclesia spectare debent ad Superiorem Monasterii, nec Episcopus in illis se ingerere valet, juxta Text. in cap. I. de Stat. Monach., & in cap. Nimis il 1. de excess. Prelat. Donat. in prax. quæst. Regul. tom. 2. tract. 13. qu. 24. num. 10. R.P.D. meum Petra in Comment. ad confit. Apostolic. I. Anastasi IV. sect. 2. nu. 42. Pignattell. consult. 59. n. 13. tom. 10. Lezzan. in Summa Regul. verb. Oblatio facta Regul. nu. 3. , & seq. tom. 2. Marefott. var. resol. lib. 2. cap. 42. nu. 3. Bellett. disquisit. Cleric. de Bonis Cleric. par. 1. §. 3. num. 2. Rot. decis. 373. num. 11. par. 8. rec. Ac proinde sicuti hujusmodi oblationes, & eleemosynæ factæ dictæ Ecclesiæ Patronali spectant ad Abbatem Monasterii, ita ad eundem Abbatem spectabit illarum administratio; ac deputatio Collectorum, & Perquisitorum, ea ratione, quia administratio spectat ad eum, qui earum est Dominus ut resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Brittonien. exemptionis, & eleemosynarum.

12. Decembris 1711. Ubi prætendente Episcopo Brittonien. deputare Collectorum eleemosynarum in Ecclesia Beatisimæ Virginis nuncupat. de Lacu, quæ pluribus ab hinc sæculis reperitur sub re-

gimine, & cura Abbatis, & Monachorum Monasterii S. Mariæ de Urano Ordinis Camaldulensium ejusdem Civitatis inter cætera disputata fuerunt sequentia dubia -- Tertiò -- An deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum tam in Ecclesia B. Virginis de Lacu, quæ pariter in Diœcese, ac etiam extra Diœcesim Brittonien. spectat ad Episcopum Brittonien., vel potius ad Abbatem, seu Superiorem Monasterii S. Mariæ de Urano prævia licentia dicti Episcopi, & respectivè Diœcesani loci eleemosynæ queruntur -- Quartò -- An administratio tam dictarum eleemosynarum, quæ etiam oblationum quæ sunt primo dictæ Ecclesiæ B. Virginis de Lacu, spectat ad dictum Abbatem, vel potius spectat ad Depositarium à dicto Episcopo deputatum? Et quatenus spectat ad Abbatem -- Quintò -- An de dictis eleemosynis, ac oblationibus reddi debeat ratio Episcopo, vel sufficiat illam reddere Superioribus Ordinis? Et quatenus negativè quoad primam partem -- Sextò -- An saltē Episcopus possit super intendentiam habere, ut dd. eleemosynæ erogentur in causam debitam -- Quibus responsum fuit -- Ad tertium -- Quoad eleemosynas intrâ Ecclesiæ spectare ad Abbatem absolute quoad eleemosynas verò extra Ecclesiæ in casu de quo agitur spectare ad eundem cum licentia Ordinarii respectivè -- Ad quartum: Affirmativè quoad primam, negativè quoad secundam partem in casu de quo agitur -- Ad quintum: Negativè quoad primam partem, & affirmativè quoad secundam in casu de quo agitur -- Ad sextum: Negativè in casu de quo agitur.

Sed reflectendo ad veritatem in hoc casu contrarium verius de jure procedit; pro cuius assecutione tres distinguo species Ecclesiæ; Aliæ enim sunt Ecclesiæ, quæ existunt extra omnem Parochiam, nec reguntur per Rectorem perpetuum, sed per Cappellanum amovibilem; Aliæ sunt, quæ existunt intrâ limites certæ Parochiæ; & aliæ, quæ sunt subjectivæ, & pleno jure unitæ Monasterio Regularium.

7 Licet Episcopus non habeat œconomiam administrationem illarum oblationum, & eleemosynarum, quæ à piis fidelibus devota manu clargiuntur Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini existenti intrâ limites certæ Parochiæ, quia hujusmodi obla-

oblationes, & eleemosynæ spectant ad Parochum, juxta auctoritates superius 8 relatas §. Sed quatenus, sed ob universale jus, quo potitur in tota Dioecesi, solum habeat directionem, & superintendentiam ejusdem administrationis, revidendo nimurum rationem dictarum oblationum, & eleemosynarum per Parochum reddendam, ut illæ fideliter distribuantur, & erogentur in usus destinatos, ut decisum fuisse à Sac. Congregatione Concilii, testatur R.P.D. meus Petra in sep̄ dicta Constitutione 1. Anastasi IV. sect. 2. num. 21. & 25. tom. 2. pag. 25. R.P.D. Zaul. ad Statut. Favent. pag. 282. tom. 1. num. 70. Carol. Anton. de Luc. ad Ventr. par. 2. annot. 26. 9. §. unic. num. 6. Neque habeat oeconomicam administrationem respectu illarum oblationum, & eleemosynarum, quæ sunt Ecclesiæ pleno jure unitis Monasterio, 10 juxta Doctores supra allatos §. Vel saltem. Habet tamen administrationem oblationum, & eleemosynarum, quæ à Benefactoribus traduntur Ecclesiæ, Cappellæ, aut S. Imagini existenti extra omnem Parochiam, & quæ regitur per Cappellatum amovibilem, prout est Ecclesia de qua agitur translata ad Monasterium B. titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa, ea ratione, quia oblationes, & eleemosynæ, quæ sunt huic Ecclesiæ spectant ad ordinacionem Episcopi, juxta Text. in cap. Decretum 10. q. 1. ibi -- Decretum est, ut omnes Ecclesiæ cum dotibus suis, & decimis, & omnibus suis in Episcopi potestate consistant, atque ad ordinationem suam semper pertineant -- & in Can. Præcipimus 16. q. 2. ibi: Præcipimus, ut decima, & primitia, seu oblationes vivorum, & mortuorum Ecclesiæ Dei fideliter reddantur à Laicis, & ut in dispositione Episcoporum sint -- Abb. in cap. Quoniam num. 1. de decim. Mantic. de tacit. & ambig. lib. 13. tit. 21. num. 38. Lotter. de reb. lib. 1. q. 30. num. 32. Ventr. in prat. par. 2. annot. 26. §. unic. nu. 28. Barbo. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 80. num. 13. §. An autem oblationes, & de offic. & potest. Parochi par. 3. cap. 24. n. 29. Card. de Luca de decim. disc. 19. num. 12. R.P.D. Zaul. ad Stat. Favent. to. 1. fol. 282. num. 71. R.P.D. meus Petra in Comment. ad Confit. Apostol. 1. Anastasi IV. dicta sect. 2. num. 34. tom. 2. Rot. decis. 37. num. 4. par. 5. Pars II.

recen. & decis. 257. num. 4. coram Merlini 11 Unde Episcopus poterit administrare has oblationes, & eleemosynas factas in hac Ecclesia Patronali ut supra ad dictum Monasterium translata, ibique deputare Collectores, & Perquisidores eleemosynarum, quia ad ipsum spectat concedere licentias, & facultates quæstuan- di per loca, cùm habeat jurisdictionem in tota sua Dioecesi, à qua tamquam à radice oritur concessio hujusmodi licen- tiæ. Barbo. de potest. Episcopi alleg. 109. num. 9. per tot. Campanil. in divers. jur. Can. rubr. 12. cap. 13. num. 134. Leo in Thesaur. for. Eccles. par. 4. cap. 2. num. 146. Pignat. consuli. 12. num. 16. tom. 8. R.P.D. meus Pe- tra ad Confit. Apostolic. 16. Innocentii IV. sect. unic. num. 9. tom. 3. Rot. decis. 38. n. 29. coram Sperell. Necnon poterit etiam ipse, 12 aut ejus Vicarius Generalis exigere red- ditionem rationis bonorum, ac onerum Missarum ad dictam Ecclesiam spectan- tium ab hujus Cappellano, revidendo ibi libros administrationis, juxta Tridentin. cap. 8. sess. 22. de reformat. Gratian. decis. March. 188. num. 16. & 17. Monacell. to. 1. tit. 1. formul. 2. & formul. 14. & tit. 5. for- mul. 2. num. 8. Nicol. in floscul. verb. Visita- tio num. 1. ampliat. 10. & in terminis Ec- clesiæ, aut Cappellæ Confraternitatis erectæ in Ecclesia Regularium, & aliquo modo ab his dependentis resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Ripa- na Confraternitatis 30. Martii 1715. ubi cùm reperitur erecta Cappella Socie- tatis Sanctissimi Rosarii in Ecclesia S. Do- minici Ripanæ Civitatis, hujus Episcopus inter cætera instetit pro declaratione se- quentium dubiorum, nimurum Secundo: An Episcopus, seu ejus Vicarius Generalis possit exigere redditionem rationis bonorum Confraternitatis privative quoad Priorem dicti Conventus, & quatenus affirmativè. Tertiò -- An id agere valeat revidendo li- bros administrationis in ipso Oratorio Con- fraternitatis in casu &c. Quarto: An Epis- copus, seu ejus Vicarius Generalis possit exi- gere rationem onerum Missarum tam perpe- tuarum, quam manualium spectantium ad dictam Confraternitatem in casu &c. Qui- bus Sacra Congregatio censuit respon- dere -- Ad secundum, & tertium affirmati- vè -- Ad quartum affirmativè ab ipsa Confra- ternitate. Eodem modo quo idem Epi- sco-

scopus ante hujusmodi translationem Ecclesiae Patronalis ad dictum Monasterium ibi administrabat eleemosynas, & oblationes, deputabat harum Collectores, & Perquisitores, ac exigebat redditio[n]em rationis bonorum, & onerum Missarum; ea ratione, quia vigore hujus translationis diminutum non fuit in dicta Ecclesia, Patronali jus Episcopale, juxta secundam conclusionem ex his Canonibus in Commentario deduc[t]am.

¹³ Hinc respondendo ad ea superius in contrarium allata. Non quicunque usus Quæstorum, seu Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum fuit per Concilium Tridentinum abolidus, & ablatus, sed solum pravus usus illorum Quæstorum, & Collectorum eleemosynarum, qui facultate sibi concessa abutebantur, nimirum, qui in prædicationibus de Reliquiis, & Indulgentiis mendacia plura aspergebant. Fagnan. in cap. Cum ex eo de p[ro]p[ri]etate. & remiss. num. 18. & seqq. ibique Gonzal. num. 2. R.P.D. meus Petra in Comment. ad Conf[essio]nem. Innocentii IV. s[ecundu]m. unic. num. 1. to. 3. pag. mihi 171. Pignattell. consult. 12. num. 1. tom. 8.

¹⁴ Nec dici valet, quod Ecclesia hæc Patronalis translata ad Monasterium B. exemptum titulo emptionis, aut donationis universitatis bonorum, cui est annexa, sit exempta à jurisdictione Episcopi, quia per hanc translationem ipsa non acquisivit hujusmodi exemptionem, sed solum effecta fuit dependens à Monasterio quoad præsentationem, seu nominationem Cappellani, quæ simplex dependentia apta non est reddere eamdem Ecclesiam exemptam. Rot. in Firmana jurisdictionis 10. Maii 1700. S. Parum refragante, coram Reverendis. Malines, minusque adversatur resolutio Sac. Congregationis Concilii in dicta Brictinorien. emptionis, & eleemosynarum, ibi enim agebatur de Ecclesia pleno jure unita Monasterio, videlicet in spiritualibus, & temporalibus quoad omnia exercenda. Unde non mirum si resolutum fuit, quod deputatio Collectorum, & Perquisitorum eleemosynarum, & exercitium aliorum actuum in dicta Ecclesia spectet ad Abbatem, & non ad Episcopum, cum illa verba præbeant Abbatii illius Monasterii, cui facta fuit unio, facultatem exercendi omnia

ea, quæ respiciunt spiritualia, vel temporalia. Abb. in cap. de Monachis num. 9. de præben. Rot. decisi. 62. num. 5. & 6. par. 15. rec. & decisi. 858. num. 1. coram Cerro.

ARGUMENTUM.

Parocho in associatione cadaverum an licet ingredi Ecclesiam Patronalem existentem intrâ ejus limites translatam cum universitate bonorum ad Exemptos, cum Stola, & Cruce elevata, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere, & exigere quartam funeralem pro cadaveribus ibi tumulandis?

S U M M A R I U M.

- 1 Parochus associans cadaver in Ecclesia Regularium tumulandum, cum horum interventu, non defert propriam Crucem, sed incedit sub Cruce eorumdem Regularium.
- 2 Regulares si velint associare cadaver tumulandum in eorum Ecclesia debent convenire in Ecclesia Parochiali, si vero non lunt associare, debent illud expectare ante januam propria Ecclesia, non autem per vias.
- 3 In associatione cadaveris tumulandi in Ecclesia Regularium, si interveniat Capitulum Cathedralis, vel Collegiate, tam Parochiani, quam Regulares incedere debent sub Cruce ejusdem Capituli.
- 4 Capitulum Ecclesiæ Cathedralis occasione, associationis, & tumulationis cadaverum in Ecclesia Regularium, potest illam ingredi cum Stola, & Cruce erecta.
- 5 Parocho in associatione cadaveris non licet ingredi Ecclesiam Regularium cum Stola, & Cruce erecta, ibique dare ultimum vale, & exequias peragere.
- 6 Opinio Pignattelli, & Caroli Antonii de Luca non est approbata.
- 7 Parocho non licet exigere quartam funeralem pro cadaveribus in Ecclesiis Regularium tumulandis. Amplia, ut num. 9.
- 8 Concilium Tridentinum cap. 13. s[ecundu]m. 25. de reform. quæ Monasteria, & Ecclesiæ comprehendat?
- 10 Parochus occasione funerum potest ingredi Ecclesiam Patronalem translatam una cum universitate bonorum titulo hujus

em-